

บทที่ ๒

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

โครงสร้าง วัตถุประสงค์ และหลักสูตรของการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ

๑. โครงสร้าง

การศึกษาผู้ใหญ่ในประเทศไทยได้เริ่มดำเนินงานอย่างเป็นทางการมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๘๓ โดยในครั้งแรกให้มีการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับ ๑ และระดับ ๒ เป็นการศึกษาภาคหลักรวม เพื่อลดจำนวนประชาชนที่ไม่รู้หนังสือให้น้อยลง ต่อมาได้เพิ่มระดับ ๓ ระดับ ๔ และระดับ ๕ เป็นการศึกษาขั้นสืบเนื่อง เพื่อเปิดโอกาสใหญ่ที่ไม่รู้หนังสือในวัยเด็กได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ รวมทั้งให้ผู้ที่รู้หนังสืออยู่แล้วได้มีโอกาสหาความรู้เพิ่มเติมได้

การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญนี้ เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนที่มีอายุพ้นเกณฑ์บังคับตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา หรือผู้ที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป โดยไม่จำกัดเพศ ในวิชาสามัญ ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยแบ่งชั้นการศึกษาออกเป็น ๕ ระดับ แต่ละระดับเทียบเท่ากับชั้นของการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๐๓ ดังนี้

ระดับ ๑ หรือภาคหลักรวมฐานภาคต้น เทียบเท่ากับชั้น ป.๒ รับผู้ที่ยังอ่านเขียนไม่ได้ หรือยังเรียนไม่จบชั้น ป.๒ เข้าเรียนระยะเวลา ๒ เดือน เมื่อสอบไล่ได้ จะได้รับรับรองแสดงว่ามีวุฒิเทียบเท่า ป.๒

ระดับ ๒ หรือภาคหลักรวมฐานภาคปลาย เทียบเท่ากับชั้น ป.๔ หรือประโยคประถมศึกษาตอนต้น รับผู้ที่สอบได้ระดับ ๑ หรือ ป.๒ แล้วมาเข้าเรียนระยะเวลา ๒ เดือน เมื่อสอบไล่ได้ จะได้ประกาศนียบัตร แสดงว่ามีวุฒิเทียบเท่า ป.๔

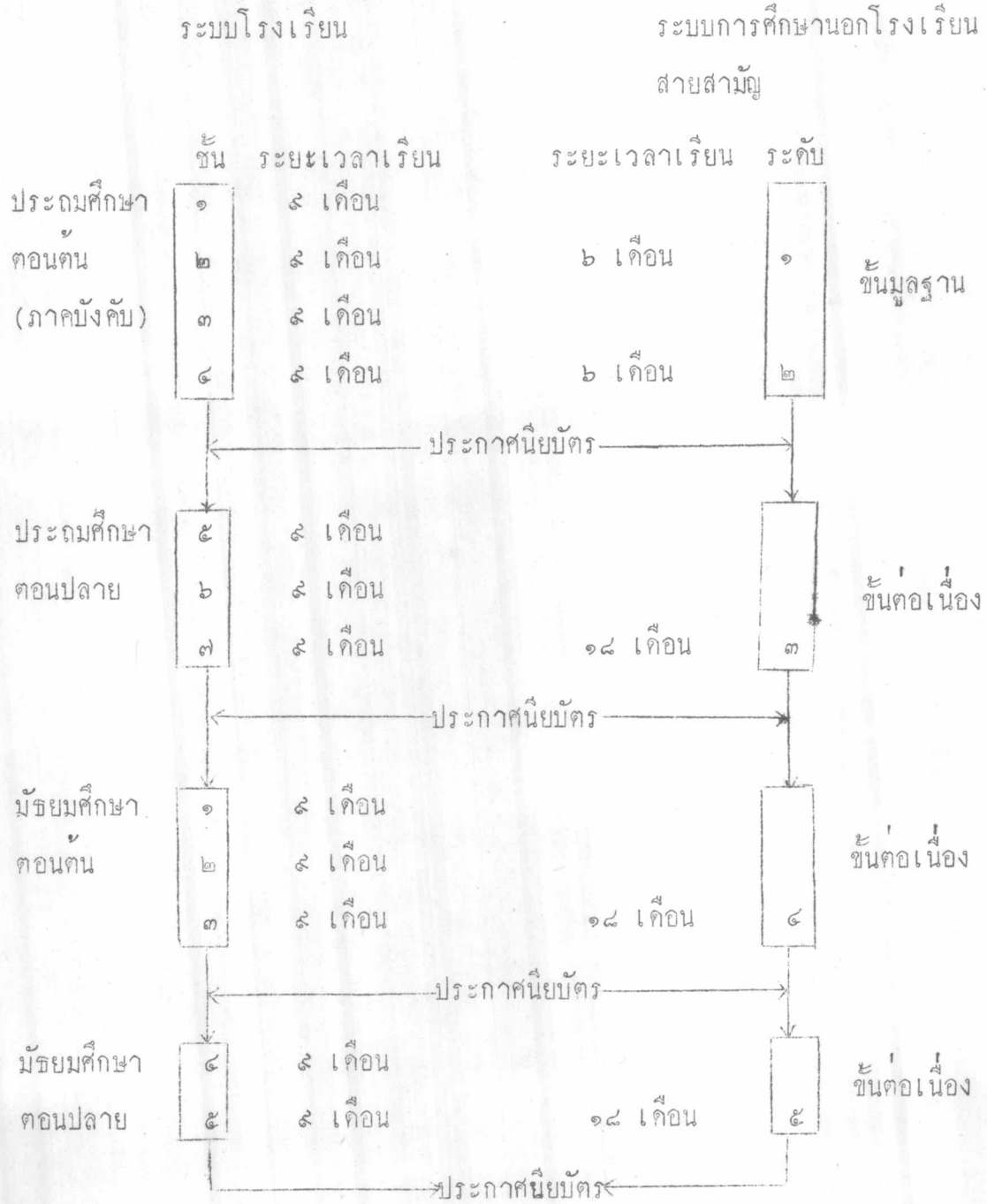
ระดับ ๓ เทียบเท่าชั้น ป.๗ หรือประโยคประถมศึกษาตอนปลาย ผู้ที่สอบได้ระดับ ๒ หรือ ป.๔ แล้วมาเข้าเรียนระยะเวลา ๑ $\frac{1}{2}$ ปี เมื่อสอบไล่ได้จะได้อัตนียบัตร แสดงว่ามีวุฒิ เทียบเท่า ป.๗

ระดับ ๔ เทียบเท่าชั้น มศ.๓ หรือมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้ที่สอบได้ระดับ ๓ หรือ ป.๗ แล้วมาเข้าเรียนระยะเวลาเรียน ๑ $\frac{1}{2}$ ปี เมื่อจบแล้ว สอบไล่ได้ จะได้รับใบรับรองวุฒิเทียบเท่า มศ.๓

ระดับ ๕ เทียบเท่าชั้น มศ.๕ หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้ที่สอบได้ระดับ ๔ หรือ มศ.๓ แล้วมาเข้าเรียนระยะเวลา ๒ ปี เมื่อจบแล้วสอบไล่ได้จะได้รับใบรับรองวุฒิเทียบเท่า มศ.๕

ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษาระบบนอกโรงเรียนสายสามัญ
ได้แสดงไว้ในแผนภูมิที่ ๑

แผนภูมิที่ ๑ ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาในระบบโรงเรียนกับระบบการศึกษา นอกโรงเรียนสายสามัญ

หมายเหตุ จำนวนชั่วโมงที่เรียนในระบบโรงเรียน กับนอกระบบนอกโรงเรียนไม่เท่ากัน
ยกเว้นระดับ ๕

๒. วัตถุประสงค์

หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ ๑ และ ๒ มีความมุ่งหมายเพื่อ

๑. ส่งเสริมการศึกษาของประชาชนให้สูงขึ้น
๒. ส่งเสริมให้มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางกายและจิตใจ ตลอดจนมีส่วนร่วมส่งเสริมการสาธารณสุขของชุมชน
๓. ส่งเสริมให้เป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย มีทัศนคติอันพึงปรารถนาสามารถอยู่และทำงานร่วมกับหมู่คณะได้อย่างดี
๔. ส่งเสริมให้ประชาชนมีสมรรถภาพในทางเศรษฐกิจ ให้รู้จักประกอบอาชีพ และรู้จักใช้จ่ายเงิน^๑

สำหรับหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ ๓ ระดับ ๔ และระดับ ๕ เป็นการศึกษาต่อเนื่องจากระดับ ๑ และ ๒ โดยเพิ่มวัตถุประสงค์ให้กว้างขวางกว่าการศึกษาระดับ ๑ และ ๒ คือ

๑. เพื่อให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
๒. เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในชั้นสูงขึ้นไปจนถึงมหาวิทยาลัย^๒

หลักสูตร^๓

^๑กรมสามัญศึกษา, หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ ๑, ๒, ๓, (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๕), หน้า ๑.

^๒ไพจิตร สุขเกษม, "การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ", วารสารการศึกษาผู้ใหญ่, ๒๕(กรกฎาคม, ๒๕๑๑), หน้า ๒๔

^๓กองแผนงานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, รายงานความคิดเห็นการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนประจำปี ๒๕๑๕ - ๒๕๑๖, (พระนคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, พ.ศ. ๒๕๑๘), หน้า ๑๓ - ๑๔.

การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ มีหลักสูตรที่สามารถเทียบได้กับหลักสูตร ชั้นประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษาในระบบโรงเรียนภาคปกติ ซึ่งมีหลักสูตรการจกดังนี้

๑. หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ ๑ และระดับ ๒ ระดับที่ ๑ เทียบกับ ป.๒ ระดับที่ ๒ เทียบกับ ป.๔ ใช้เวลาเรียนระดับละ ๒ เดือน เปิดทำการสอนสัปดาห์ละ ๕ วัน วันละ ๒ ชั่วโมง วิชาที่สอนได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และสุขศึกษา

หลักสูตรนี้ใช้สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่ที่อยู่ในเมือง และมีความประสงค์ที่จะเรียนวิชาสามัญชั้นสูงขึ้นไป

๒. หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ ๓ ระดับนี้เทียบ ป.๗ ใช้เวลาเรียน ๑ $\frac{๑}{๒}$ ปี เปิดทำการสอนสัปดาห์ละ ๕ วัน ๆ ละ ๒ ชั่วโมง วิชาที่สอนมี ๒ หมวดวิชา ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และสุขศึกษา เรียนภาคเรียนละ ๒ หมวดวิชา ตามหมวดวิชาที่จกไว้ จะสอนคู่โคกอนก็ได้ ห้ามสับเปลี่ยน ดังนี้

คณิตศาสตร์ (๑๒๐ ชม.) คู่กับสุขศึกษา (๔๐ ชม.) รวม ๒๐๐ ชม.

ภาษาไทย (๘๐ ชม.) คู่กับภาษาอังกฤษ (๑๒๐ ชม.) รวม ๒๐๐ ชม.

วิทยาศาสตร์ (๘๐ ชม.) คู่กับสุขศึกษา (๑๒๐ ชม.) รวม ๒๐๐ ชม.

๓. หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ ๔ ระดับนี้เทียบ มศ.๓ ใช้เวลาเรียน ๑ $\frac{๑}{๒}$ ปี เปิดทำการสอนสัปดาห์ละ ๕ วัน ๆ ละ ๒ $\frac{๑}{๒}$ ชั่วโมง วิชาที่สอนมี คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สุขศึกษา สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ เรียนภาคเรียนละ ๒ หมวดวิชา ตามหมวดวิชาที่จกไว้ จะสอนคู่โคกอนก็ได้ ห้ามสับเปลี่ยนดังนี้

คณิตศาสตร์ (๒๕๕ ชม.) คู่กับ สุขศึกษา (๘๒ ชม.) รวม ๓๐๐ ชม.

ภาษาไทย (๑๐๘ ชม.) คู่กับ วิทยาศาสตร์ (๑๙๒ ชม.) รวม ๓๐๐ ชม.

ภาษาอังกฤษ (๑๒๘ ชม.) คู่กับ วิทยาศาสตร์ (๑๗๒ ชม.) รวม ๓๐๐ ชม.

๔. หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ ๕ เปิดสอน ๓ แผนกคือ แผนกวิทยาศาสตร์ แผนกศิลปะ และแผนกทั่วไป ใช้หลักสูตร มศ.๔ และ มศ.๕ ของกระทรวงศึกษาธิการ ระยะเวลาเรียน ๒ ปี ระดับที่ ๕ ปีที่ ๑ เทียบกับ มศ.๔ ระดับที่ ๕ ปีที่ ๒ เทียบกับ มศ.๕ สอนสัปดาห์ละ ๒ วัน ๓ ๔ ชั่วโมง

ลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญของประเทศไทย

๑. โรงเรียนผู้ใหญ่ใช้อาคารสถานที่เรียนของนักเรียนภาคปกติที่เรียนในตอนกลางวัน และทำการสอนโดยครูของโรงเรียนนั้น ๆ
๒. โรงเรียนผู้ใหญ่เปิดสอนเฉพาะตอนกลางคืน เวลาประมาณตั้งแต่ ๑๗.๐๐ ถึง ๒๑.๐๐ น.
๓. อายุของผู้เรียน รับผู้เรียนที่มีอายุอย่างต่ำ ๑๔ ปี ๑ วัน หรือย่างเข้าอายุ ๑๕ ปี
๔. ไม่เก็บเงินค่าเล่าเรียนเฉพาะระดับ ๑ และระดับ ๒ เท่านั้น
๕. การทดสอบและการออกประกาศนียบัตร ทางโรงเรียนดำเนินการสอบเอง โดยกระทรวงศึกษาธิการ จะเป็นผู้ออกประกาศนียบัตรให้ทุกระดับการศึกษา

ลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญของประเทศสหรัฐอเมริกา

๑. โรงเรียนผู้ใหญ่มีอาคารเรียนของตนเอง มีคณะครูสอนประจำ การมีอาคารเรียนเป็นของโรงเรียนผู้ใหญ่โดยไม่ต้องไปอาศัยโรงเรียนของเด็กนักเรียนกลางวัน ทำให้โรงเรียนสามารถสะสมเครื่องมือ ตลอดจนการดูแลรักษาเครื่องมือใช้ต่าง ๆ ได้ เช่น เครื่องเล่นเทป และม้วนเทป เครื่องฉายสไลด์ อุปกรณ์การสอนอื่น ๆ

^๑ ชำนาญ นิสารัตน์, "การศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญในสหรัฐอเมริกา," วารสารการศึกษาผู้ใหญ่ ๑๔ (มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐) หน้า ๔๓.

๒. โรงเรียนผู้ใหญ่อเปิดสอนทั้งกลางวันและกลางคืน ตั้งแต่ ๘.๐๐ ถึง ๒๒.๐๐ น. การเปิดสอนทั้งกลางวันและกลางคืน สนองความต้องการของผู้เรียนเพราะผู้ใหญ่ต้องประกอบอาชีพ บางคนที่ว่างกลางคืน ทำให้สามารถฉลัดกันเรียนได้ตลอดเวลา

๓. อายุของผู้เรียน จำกัดอายุชั้นต่ำไว้ไม่ยอมให้ผู้เรียนมีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี เข้าเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่ อายุค่าที่สุกที่อนุญาตเป็นพิเศษ คือ ๑๗ ปี ๕ เดือน

๔. ไม่มีการเก็บเงินค่าเล่าเรียน รัฐออกค่าใช้จ่ายให้ทั้งหมด นักเรียนเสียค่าธรรมเนียมเล็กน้อยเพียง ๕๐ เซนต์ ต่อระยะเวลา ๑ ภาคเรียน หรือปีละ ๑ ดอลลาร์ แต่ค่าเรียนวิชาภาษาอังกฤษไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเลย

๕. การทดสอบและการออกประกาศนียบัตร ทางโรงเรียนดำเนินการเอง ยกเว้นแต่ชั้น ๑๒ ทดสอบโดยข้อสอบที่เรียกว่า General Educational Development ซึ่งเป็นข้อสอบมาตรฐานและกระทรวงศึกษาธิการของรัฐออกประกาศนียบัตร

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการที่ได้ศึกษาหนังสือ บทความ วารสาร เอกสาร และ งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ ปรากฏว่าผลงานวิจัยในต่างประเทศมีน้อยมาก สำหรับในประเทศไทยยังไม่มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้โดยตรง แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้พยายามรวบรวมรายงานและบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งจะเสนอต่อไป

จากรายงานประเมินผลของกรมวิเทศสหการ เกี่ยวกับสภาพปัญหาทั่ว ๆ ไปของการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ พบว่า

๑ คณะกรรมการดำเนินการศึกษาและวางแผนโครงการพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน, รายงานสภาพข้อเท็จจริงของการศึกษาออกโรงเรียน ๒๕๑๒ - ๒๕๑๖ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี ๒๕๑๘) หน้า ๗ - ๑๑.

๑. หลักสูตร หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญระดับ ๑ ถึง ๔ ยังอิงหลักสูตรการเรียนในระบบอยู่เสมอ โดยการนำเอาหลักสูตรมาย่อให้สั้นลง ซึ่งย่อหลักสูตรที่สอนในเวลา ๔ ปี ให้เหลือเพียง ๑ ปี ในระดับ ๑, ๒ และหลักสูตร ๓ ปี ให้เหลือเพียง ๑ ๒ ปี ในระดับ ๓ และระดับ ๔ ทั้งสองระดับนี้มักจะก่อให้เกิดปัญหาในเรื่องภูมิความรู้ของนักศึกษาผู้ใหญ่ เพราะนักศึกษาผู้ใหญ่มักจะมีปัญหาเรื่องพื้นฐานเดิมซึ่งอ่อนอยู่แล้ว และการที่กระทรวงศึกษาธิการให้การรับรองว่าผู้เรียนจบสามารถมีศักดิ์และสิทธิ์เทียบเท่าการศึกษาในระบบนั้น จะมีภูมิความรู้เท่ากันหรือไม่

๒. บุคคลากรค้ำบริการและธุรการ ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ของหน่วยงานต่าง ๆ มักไม่มีความรู้ความเข้าใจหรือไม่ได้รับการศึกษาอบรมในเรื่องนี้มาโดยเฉพาะ ทำให้การดำเนินงานการศึกษาผู้ใหญ่ไม่ได้รับความสำเร็จเท่าที่ควร

๓. ครู การเรียนการสอนของการศึกษาผู้ใหญ่แตกต่างไปจากการเรียนการสอนของนักเรียนในระบบมาก ประกอบกับการดำเนินการศึกษาผู้ใหญ่ประเภทนี้มักอาศัยบุคคลากรและอาคารสถานที่จากโรงเรียนในระบบ ดังนั้นการอบรมครูให้รู้จักวิธีสอนนักศึกษาผู้ใหญ่จึงเป็นสิ่งจำเป็น แต่เนื่องจากการศึกษาผู้ใหญ่ประเภทนี้ขยายตัวไปอย่างรวดเร็ว จึงทำให้เกิดการขาดแคลนครู ผู้บริหารการศึกษาประเภทนี้ จึงมักจะแก้ปัญหาโดยการเอาครูที่ยังไม่เคยผ่านการอบรมมาทำการสอน จึงก่อให้เกิดปัญหาในด้านคุณภาพของการศึกษา ในการดำเนินวิธีสอนครูมักจะสอนอย่างเดียวกับโรงเรียนในระบบ คือผูกขาดในการพูดเพียงคนเดียว จึงมีปัญหาว่าการจัดการศึกษาคตามหลักสูตรนี้บรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือไม่

นอกจากนี้ยังมีปัญหาในเรื่องค่าชั่วโมงสอน คือระดับที่ต่ำกว่าจะได้รับค่าสอนต่ำ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ครูไม่ตั้งใจทำการสอนอย่างเต็มที่ เป็นผลให้คุณภาพการเรียนไม่ดีเท่าที่ควร

๔. ตำราเรียน เป็นปัญหาใหญ่ของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ไม่อาจจะหาตำราเรียนที่จัดทำไว้เฉพาะเพื่อใช้ในหลักสูตรระดับต่าง ๆ ทำให้ต้องหันไปอาศัยตำราเรียนที่ใช้ในโรงเรียนในระบบ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาค่าความไม่เหมาะสมระหว่างตำราเรียนกับระยะเวลาของการเรียน

๕. คู่มือการสอนสำหรับครู เนื่องจากหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ จัดโดยยอหลักสูตรในระบบโรงเรียน ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรจะต้องมีคู่มือในการสอนโดยเฉพาะ แต่ในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดจัดทำคู่มือการสอนสำหรับการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ โดยเฉพาะที่มีอยู่บ้างก็ไม่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง จึงทำให้ครูต้องทำการสอนโดยใช้คู่มือครูการสอนในระบบมาเป็นแนวทางประกอบการสอน และใช้วิจารณญาณของตนในการยืดหยุ่นเนื้อหาสาระให้เหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนดไว้ จึงเป็นสาเหตุให้ครูผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ ได้พอดีหรือครบถ้วนตามหลักสูตร ทำให้คุณภาพของการศึกษาอ่อนไป

๖. อุปกรณ์ประกอบการสอน อุปกรณ์ประกอบการสอนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับใช้สอนนักเรียน เนื้อหาหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ยิ่งย่นย่อลงมากเท่าใด อุปกรณ์การสอนย่อมเป็นสิ่งจำเป็นมากขึ้นเท่านั้น แต่ปัจจุบันมีการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ที่อาศัยอาคารเรียนตลอกจนบุคคลากรของโรงเรียนในระบบ ไม่ได้ตกลงกันในเรื่องการนำอุปกรณ์ประกอบการสอนที่โรงเรียนมีอยู่มาใช้ได้ จึงมีปัญหาคาราคาเข่งอุปกรณ์การสอน อันเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร

๗. นักศึกษาผู้ใหญ่

๗.๑ พื้นฐานการศึกษา นักศึกษาผู้ใหญ่มักมีพื้นฐานความรู้ไม่เท่าเทียมกัน ทำให้เกิดปัญหาการเรียนการสอน เพราะนักเรียนไม่สามารถเข้าใจในเนื้อหาพร้อม ๆ กัน ครูต้องเสียเวลาทบทวนพื้นฐานความรู้ใหม่ ปัญหาอีกอย่างหนึ่งคือ นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มุ่งหวังจะอาศัยการศึกษาผู้ใหญ่เป็นบันไดไต่ไปสู่การศึกษาชั้นสูงต่อไปนั้น มีมาตรฐานความรู้เท่าเทียมกันกับนักเรียนที่สำเร็จจากโรงเรียนในระบบหรือไม่

๗.๒ การออกกลางคัน อัตราการออกกลางคันของนักศึกษาผู้ใหญ่มีมากก่อให้เกิดความสูญเสียทางการศึกษา ส่วนใหญ่มักจะเกิดจากการติดขัดในเรื่องการประกอบอาชีพ หรือเกิดความเบื่อหน่ายที่ไม่สามารถเรียนทันตามที่ครูสอนได้

นอกจากสภาพปัญหาของการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญดังกล่าวข้างต้นแล้ว ปรากฏว่ามีปัญหาอื่นอีก คือ

๑. หลักสูตรปัจจุบันมุ่งทางวิชาการมาก ทำให้ผู้เรียนเรียนเพื่อศึกษาต่อและประกอบอาชีพในการรับราชการเป็นส่วนมาก

๒. ระยะเวลาของหมวดวิชาในชั้นระดับที่ ๓ และ ๔ น้อยไป ทำให้การเรียนการสอนไม่ได้ผลเท่าที่ควร และการวัดผลไม่คล่องตัว เนื่องจากมีเวลาจำกัด

๓. บางโรงเรียนขอจัดตั้งโรงเรียนผู้ใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ทางอื่น ทำให้การดำเนินงานไม่ตรงวัตถุประสงค์

การสำรวจปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่

โมหัมหมัด อับดุลกาเดร์ และ สมจิตร์ สร้อยสุรียา^๒ กล่าวว่า การสำรวจความต้องการเป็นงานที่มีความสำคัญมากสำหรับนักการศึกษาผู้ใหญ่ เนื่องจาก "ความต้องการ คือสิ่งซึ่งเมื่อได้มาที่ช่วยให้รู้สึกดีใจ ชื่นใจ พอใจ และอาจช่วยให้เกิดความสำเร้จในชีวิต" นักการศึกษาผู้ใหญ่ควรสำรวจความต้องการและควรยึดเป็นพื้นฐานในการเสนอโครงการศึกษาแก่ผู้ใหญ่ เพื่อให้เกิดความพอใจแก่บุคคลที่เข้าร่วม เพราะถ้าหากนักการศึกษาผู้ใหญ่จะนึกเอาเองว่า ผู้ใหญ่ต้องการอะไรโดยมิได้ออกไปสำรวจจริงอย่างมีแบบแผนแล้ว โครงการนั้นก็เท่ากับเป็นโครงการที่ผิดความต้องการของผู้

^๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่จัดการศึกษา นอกโรงเรียน พ.ศ. ๒๕๑๖ (กองแผนงานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรื ๒๕๑๖) หน้า ๑๑.

^๒ โมหัมหมัด อับดุลกาเดร์ และ สมจิตร์ สร้อยสุรียา, "การสำรวจความต้องการ ;" การจัดทำโครงการและการประเมินผลการศึกษาในระบบโรงเรียน (กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, ๒๕๒๐) หน้า ๘ - ๑๑.

เข้าร่วม เนื่องจากนักศึกษาผู้ใหญ่เป็นนักศึกษาอาสาสมัคร (Volunteer in learning) สังคมหรือกฎหมายไม่ได้บังคับให้เรียน ฉะนั้นศิลปะและทักษะอันสูงส่งของนักการศึกษาผู้ใหญ่ก็คือความสามารถที่จะช่วยให้ผู้ใหญ่ได้ค้นพบว่าตนเองมีความจำเป็นหรือความต้องการที่จะศึกษาในเรื่องอะไรแล้วก็จัดโครงการศึกษาเพื่อสนองความต้องการนั้น ๆ และ ฉลาด รมยานนท์^๑ ได้กล่าวถึง หลักการของการใช้การศึกษาผู้ใหญ่เกี่ยวกับหลักสูตร หรือขอบข่ายของวิชาที่จะเรียนควรจัดตามความต้องการของผู้เรียน ซึ่งมีความยืดหยุ่นได้ตามผู้เรียน

จอร์จ ซี แมน^๒ กล่าวว่า ผู้ที่จะเป็นครูนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ดีและทำงานได้ผลนั้น จะต้องเข้าใจและเคารพในความสนใจ ความต้องการ ความสามารถและทัศนคติของผู้ใหญ่ที่มาเรียน

สมหวัง อะมะวัลย์^๓ ได้เขียนบทความลงในวารสารการศึกษาผู้ใหญ่ ตอนหนึ่งว่า ในทุก ๆ โครงการของการศึกษาผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นโครงการขจัดความไม่รู้หนังสือแบบเบ็ดเสร็จ โครงการโรงเรียนฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่หรือโครงการการศึกษาผู้ใหญ่สายสามัญ สิ่งสำคัญที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสนใจต่อนักศึกษาผู้ใหญ่อย่างยิ่งคือ

๑. นักศึกษาผู้ใหญ่เป็นใคร
๒. อะไรคือปัญหาของนักศึกษาผู้ใหญ่
๓. นักศึกษาผู้ใหญ่ต้องการอะไร จากการมาสมัครเรียน
๔. ทำไมนักศึกษาผู้ใหญ่จึงหยุดเรียนไปเฉย ๆ

^๑ ฉลาด รมยานนท์, "ความเข้าใจเรื่องการศึกษาผู้ใหญ่," วารสารการศึกษาผู้ใหญ่ ๑๓ (พฤศจิกายน ๒๕๐๘), หน้า ๕.

^๒ โมห์หมัก อับดุลกาเดร์, "หลักการการศึกษาผู้ใหญ่," วารสารการศึกษาผู้ใหญ่ ๘ (พฤษภาคม - มิถุนายน ๒๕๑๔) หน้า ๑๑.

^๓ สมหวัง อะมะวัลย์, "แต่เพื่อนผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาผู้ใหญ่," วารสารการศึกษาผู้ใหญ่ ๑๔ (กันยายน - ตุลาคม ๒๕๒๐) หน้า ๓๗ - ๓๘.

นักการศึกษาผู้ใหญ่ ผู้บริหาร ตลอดจนครูผู้สอน จะต้องให้ความสนใจต่อปัญหาดังกล่าวตลอดไป อีกประการหนึ่งที่สำคัญ โครงการที่จัดขึ้นสนองความต้องการของผู้เรียน อย่างแท้จริงหรือไม่

ส่วนปัญหาที่ครูผู้สอนประสบเกี่ยวกับนักการศึกษาผู้ใหญ่ได้แก่

๑. ในชั้นเรียนเดียวกันจะมีนักการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีวัยแตกต่างกัน ทำให้ครูต้องใช้ความพยายามทุกวิถีทางที่จะสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้นักศึกษาทุกคนเกิดความสนใจ ติดตามบทเรียนจนจบหลักสูตร โดยช่วยให้ผู้เรียนทั้งหมดมีส่วนร่วมและช่วยเหลือในกิจกรรมที่จัดขึ้นในชั้นเรียน

๒. ผู้เรียนมีพื้นฐานทางด้านความรู้แตกต่างกัน ทั้งนี้ครูผู้สอนจะต้องทำบทเรียนและสอนให้เป็นลักษณะกลาง ๆ

๓. นักการศึกษาผู้ใหญ่ส่วนมากประกอบอาชีพเป็นประจำอยู่แล้ว หลังจากที่ได้ปฏิบัติงานกันมาเต็มวันอาจจะเหนื่อยเหนื่อย บางคนอาจจะมาชั้นเรียนปกติไม่ได้ เนื่องจากมีงานนอกเวลาหรือทำงานในฉลัคกลางคืน และเมื่อมาชั้นเรียนก็มีความกังวลใจต่อปัญหาธุรกิจที่ต้องรับผิดชอบอยู่ จึงทำให้การเรียนการสอนไม่ได้ผลเท่าที่ควร

๔. นักการศึกษาผู้ใหญ่มีความรับผิดชอบในธุรกิจหรือกิจกรรมอื่น ๆ อีก บางครั้งทำให้ไม่สามารถมาเรียนได้ จึงเป็นการยากต่อผู้เรียนที่จะให้มีจิตใจจดจ่อต่อบทเรียนตลอดไป เพราะผู้เรียนยังมีจิตใจพะวงถึงงานที่ตนรับผิดชอบอยู่

ปัญหาเกี่ยวกับการสอนนักการศึกษาผู้ใหญ่ โมห์หมัด อับดุลกาเดร์^๑ กล่าวว่า โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่ที่ตั้งขึ้นนั้น ส่วนใหญ่ทำการสอนโดยครูประถมต้น ประถมปลาย หรือครูโรงเรียนมัธยมในแต่ละห้องที่ ครูเหล่านั้นมีความเคยชินในการสอนเด็ก ๆ จึงมักจะนำวิธีการสอนและอุปกรณ์ที่จะสอนเด็ก ๆ นั้นมาใช้ในการสอนผู้ใหญ่ต่อไป ฉะนั้นผลการสอนผู้ใหญ่จึงมักจะไม่มีประสิทธิภาพ ไม่เหมาะสม

^๑ โมห์หมัด อับดุลกาเดร์, "หลักการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่," วารสารการศึกษาผู้ใหญ่, หน้า ๑๒.

ผลการวิจัยในประเทศ

มยุรี ศรีชัย^๑ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ระดับการรู้หนังสือของผู้จบการศึกษามัธยมศึกษาผู้ใหญ่อายุระดับสอง โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาระดับการรู้หนังสือของผู้จบการศึกษามัธยมศึกษาผู้ใหญ่อายุระดับ ๒ และเปรียบเทียบกับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ว่าแตกต่างกันหรือไม่ เทียบเท่ากับนักเรียนที่จบประถมศึกษาชั้นใด ตัวอย่างประชากรที่ใช้เป็นนักศึกษามัธยมศึกษาผู้ใหญ่อายุสามัญญะระดับ ๒ จำนวน ๒๒๕ คน และนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒,๓,๔ และ ๕ ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวนกลุ่มละ ๒๐๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใช้แบบทดสอบมาตรฐานวิชาภาษาไทย เลขคณิตฉบับที่ ๑ ก. และเลขคณิตฉบับที่ ๒ ก. ระดับประถมศึกษาตอนต้นของกองการประถมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยง ๐.๘๕๔, ๐.๘๗๗ และ ๐.๗๕๘ ตามลำดับ ผลปรากฏว่า

๑. ขอบเขตของระดับการรู้หนังสือของผู้จบการศึกษามัธยมศึกษาผู้ใหญ่อายุระดับ ๒ อยู่ระหว่างร้อยละ ๖๑.๖๓ ถึง ๖๕.๖๕ ซึ่งแตกต่างกับระดับการรู้หนังสือของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ โดยที่ผู้จบการศึกษามัธยมศึกษาผู้ใหญ่อายุระดับ ๒ มีระดับการรู้หนังสือต่ำกว่านักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ แต่สูงกว่านักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓
๒. ถ้าพิจารณาแยกเป็นรายวิชา ปรากฏว่า ผู้จบการศึกษามัธยมศึกษาผู้ใหญ่อายุระดับสอง มีความรู้วิชาภาษาไทยต่ำกว่านักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ส่วนความรู้วิชาเลขคณิตสูงกว่า นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

^๑ มยุรี ศรีชัย, "ระดับการรู้หนังสือของผู้จบการศึกษามัธยมศึกษาผู้ใหญ่อายุระดับสอง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๖).

เขานี้ วัลยะเพ็ชร^๑ ได้ทำการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ ๓ กับผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา ๒๕๑๘ ปรากฏผลดังนี้

๑. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ ๓ ต่ำกว่าผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ และมีแนวโน้มต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน
๒. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของผู้สำเร็จการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ ๓ ต่ำกว่าผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ และมีแนวโน้มต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน
๓. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของผู้สำเร็จการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ ๓ ต่ำกว่าผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ และมีแนวโน้มต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน
๔. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ๓ ในแต่ละโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน
๕. องค์ประกอบเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะความถนัดทางการเรียน และสภาพแวดล้อมในห้องเรียนปรากฏว่า
 - ๕.๑ ความถนัดทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ ๓ ต่ำกว่าผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

^๑ เขานี้ วัลยะเพ็ชร, "เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ ๓ กับผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา ๒๕๑๘" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๑๘).

๕.๒ สภาพแวดล้อมในห้องเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาผู้ใหญ่ ระดับ ๓ มีแนวโน้มสูงกว่าผู้สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ แต่ไม่ต่างกันโดยทางสถิติ

๕.๓ ความถนัดทางการเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาผู้ใหญ่ระดับที่ ๓ ในแต่ละโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

๕.๔ สภาพแวดล้อมในห้องเรียนของผู้สำเร็จการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ ๓ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑

สุภรณ์ ชัยนิธิภรณ^๑ ได้ศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัว นักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ศึกษาอยู่ในระดับที่ต่างกัน ภูมิฐานะต่างกัน และเพศต่างกัน กลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นนักศึกษาผู้ใหญ่ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ๓ ระดับ ๔ และระดับ ๕ ผลปรากฏว่า

๑. นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ ๕ ใช้จ่ายส่วนตัวมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ ๔ และระดับ ๓ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ ส่วนนักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ ๔ และระดับ ๓ ใช้จ่ายไม่แตกต่างกัน คือ นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ ๕ ใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยคนละประมาณ ๓,๖๗๗.๗๖ ± ๒๔๗.๗๖ บาท ต่อภาคเรียน ระดับ ๔ คนละ ๓,๐๗๘.๒๔ ± ๒๑๕.๕๖ บาท และระดับ ๓ คนละ ๓,๐๐๒.๒๗ ± ๒๒๕.๕๗ บาท

๒. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีภูมิฐานะอยู่ต่างจังหวัดใช้จ่ายส่วนตัวมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีภูมิฐานะอยู่ในกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ คือ นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีภูมิฐานะอยู่ต่างจังหวัดใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยคนละประมาณ ๓,๔๗๑.๘๓ ± ๒๐๑.๘๐ บาท ต่อภาคเรียน ส่วนนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีภูมิฐานะอยู่ในกรุงเทพมหานครใช้จ่ายคนละ ๓,๐๓๓.๒๘ ± ๑๘๐.๐๘ บาท

^๑ สุภรณ์ ชัยนิธิภรณ, ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริณญามหาบัณฑิต แผนกวิชาวิจัยการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๘).

๓. นักศึกษาผู้ใหญ่ชายใช้จ่ายส่วนตั้มากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่หญิง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑
คือนักศึกษาผู้ใหญ่ชายใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยคนละ ๓,๕๕๑ ± ๑๕๕.๕๒ บาทต่อภาคเรียน ส่วนนักศึกษา
ผู้ใหญ่หญิงใช้จ่ายคนละ ๒,๕๒๔.๐๖ ± ๓๗.๕๗ บาท

ผลการวิจัยต่างประเทศ

บอสตอม^๑ ได้ทำวิจัยเรื่อง การติดตามผลของนักศึกษาผู้ใหญ่ในโรงเรียน Boulder Valley ในโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพและโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่ทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะติดตามผลการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ในด้านการเตรียมตัวเข้าทำงาน การยกระดับความสามารถความถนัด และความก้าวหน้าในอาชีพการงาน ส่วนหนึ่งที่พบในผลการวิจัยนี้คือ

๑. โปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่ในปัจจุบัน จัดได้ไม่ถึงทุกระดับอายุ
๒. การแนะแนวและการบริการ เข้าชั้นเรียนยังไม่มี
๓. นักศึกษาผู้ใหญ่ไม่ได้คำนึงถึงการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมที่ได้เรียนผ่านมา
มากนัก
๔. นักศึกษาผู้ใหญ่มีแนวโน้มที่จะเป็นผู้ทำงานแล้วในปัจจุบัน
๕. ค่าจ้างของผู้หญิงไม่ว่าจะเป็นผู้ผ่านการเรียนด้านอาชีพ หรือด้านทั่วไปมีแนวโน้มต่ำกว่า
ผู้ชาย
๖. นักศึกษาผู้ใหญ่ชายมีแนวโน้มจะเรียนด้านอาชีพสูงขึ้น

จากผลการวิจัยบอสตอมเสนอแนะว่า ควรปรับปรุงโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่ให้เป็นโปรแกรมระดับมัธยมให้สมบูรณ์

^๑ Edwin Oscar Bostom, "A Follow-up Study of Students in the Boulder Valley Schools Vocational, Technical and General Adult Programs," Dissertation Abstracts International 36 (April 1976). p.3651 A.

สกอตและเดวิด^๑ ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบลักษณะและองค์ประกอบของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าศึกษาต่อในโรงเรียน ๒ โรงเรียน ในเมือง Oklahoma โดยมุ่งที่จะเปรียบเทียบโรงเรียน ๒ โรงเรียน เกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ระหว่างเหตุผลส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่เข้าศึกษา ปรากฏผลดังนี้

๑. นักศึกษาผู้ใหญ่ในโรงเรียน ๒ โรงเรียน ที่เลือกมามีลักษณะไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕
๒. ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ ระหว่างเหตุผลที่เข้าเรียนของนักศึกษาทุกระดับ
๓. มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๕ ระหว่างความต้องการทางด้านการเรียนอาชีพ จุดมุ่งหมาย และระยะทางไปโรงเรียน

คาร์ และโจเซฟ^๒ ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีต่อบริการและโปรแกรมด้านการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. ประเมินความสำคัญของบริการและโปรแกรมด้านการศึกษาของนักศึกษาผู้ใหญ่ในโรงเรียน

^๑Scott and Milton David, "A comparison of Characteristics and Factors of Adult Education Participants Enrolled in two Selected Schools in Oklahoma City," Dissertation Abstracts International 35 (February 1975), pp.2963-2964 A.

^๒Karr and Kenneth Joseph, "Meeting the Changing Needs of Adults Through Educational Programs and Services," Dissertation Abstracts International 39 (April 1976), p.6426 A.

- ๒. ประเมินความสำคัญของบริการการแนะแนวนักศึกษาผู้ใหญ่และบริการวางแผนอาชีพ
- ๓. ศึกษาค้นคว้าความต้องการของการเตรียมนักศึกษาผู้ใหญ่หญิงให้กับงานอาชีพที่ใช้แรงงาน
- ๔. ศึกษารูปร่างหน้าตาและความสำคัญของชั้นเรียนวิชาทั่วไปและวิชาชีพของนักศึกษาผู้ใหญ่
- ๕. ศึกษาค้นคว้าหาแนวทางด้านอาชีพและการศึกษาต่อในอนาคตของนักศึกษาผู้ใหญ่
- ๖. ศึกษารูปแบบที่จัดขึ้นโดยเฉพาะเพื่อสนับสนุนโปรแกรมการศึกษา ได้แก่ บริการด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาผู้ใหญ่

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามภาษาอังกฤษและภาษาสเปน

กลุ่มตัวอย่างประชากร ได้แก่ นักศึกษาผู้ใหญ่และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนที่เมืองSanto Dieguito

ผลการวิจัย

- ๑. นักศึกษาผู้ใหญ่รับรู้ว่าการแนะแนวและบริการการศึกษาเป็นความจำเป็นและต้องการให้มีการขยายออก ซึ่งโปรแกรมการศึกษาจัดได้ตรงกับความต้องการในปัจจุบัน และควรจัดให้ตรงกับความต้องการต่อไป
- ๒. นักศึกษาผู้ใหญ่ต้องการให้ขยายโปรแกรมการศึกษาทางด้านการค้า เทคนิค และธุรกิจ
- ๓. บริการที่เกี่ยวข้องที่ต้องการ คือ การแนะแนวและการดูแลเด็ก เป็นการเพิ่มจำนวนนักศึกษาผู้ใหญ่ มีส่วนน้อยที่มีความต้องการทางการเงิน การทิว และการขนส่ง

ข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้คือ

- ๑. นักศึกษาผู้ใหญ่ยังคงให้ความสำคัญกับโปรแกรมและบริการ ซึ่งจะทำให้นักศึกษาบรรลุเป้าหมายด้านอาชีพและการศึกษา
- ๒. บริการการแนะแนวมีความจำเป็นในด้านการบริการแก่นักศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการแนะแนวของผู้ใหญ่

๓. นักศึกษาผู้ใหญ่หญิงมีความต้องการด้านอาชีพและการศึกษาต่อในระดับสูงและความต้องการนี้เป็นไปได้ (สะดวก) มากขึ้น ถ้ามีบริการการเลี้ยงดูเด็ก

๔. ต้องการการวิจัย (Research) ที่เกี่ยวกับโปรแกรมการพัฒนาอาชีพสำหรับนักศึกษาหญิงที่ทำงาน ความพอใจและการเปลี่ยนความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่

รอดและเจนนี^๑ ได้ศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเข้าศึกษาในโปรแกรมการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายดังนี้

๑. เพื่อศึกษาเหตุผลของนักเรียนในการเข้าศึกษาต่อในโปรแกรมการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ โดยคาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรต่อไปนี้ คือ โปรแกรมการศึกษา พื้นฐานทางอาชีพ และที่ตั้งของสถาบัน

๒. เพื่อศึกษาถึง ช่วงอายุ (Stage-life) เพศ และความต้องการการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างใช้ร้อยละ ๕๐ ของประชากรซึ่งมีจำนวน ๖๗๒ คน เป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรีที่อยู่ในโปรแกรมการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ ในมหาวิทยาลัยที่เลือกสุ่มมาทั้งหมด ๑๒ มหาวิทยาลัย การสำรวจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คืออายุอยู่ในวัยกลางคนตอนต้นคือ ๓๐ ปี มีงานแล้ว เป็นนักศึกษานอกเวลา (part time) มีเงินเดือนประมาณปีละ ๒๐,๐๐๐ ดอลลาร์ และมีร้อยละ ๕๑ เป็นผู้หญิง ผลการวิจัยพบว่า

๑. ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเหตุผลที่เข้ามาศึกษาต่อ (Reasons for Enrolling = RFE) ได้แก่

ก. ภูมิหลังทางด้านอาชีพ ซึ่งแบ่งเป็น ๑๓ อาชีพ

^๑ Ross and Norma Jeanne, "Variables Influencing the Decision to Enter Adult Education Graduate Programs," Dissertation Abstracts International 39 (November 1978), p.2692 A.

ข. ๔ วัตถุประสงค์ของโปรแกรมการศึกษาที่นักศึกษาลงทะเบียนไว้

ค. เพศ

๒. ตัวแปรที่มีอิทธิพลอย่างมากในการเลือกโปรแกรมการศึกษามัธยมศึกษา คือ ต้องการเป็นบุคคลที่มีการศึกษา ต้องการมีความสุขส่วนตัว ต้องการปริญญา และต้องการมีสถานะทางการทำงาน

จากการค้นคว้าวรรณคดีที่เกี่ยวข้องของทั้งของไทยและต่างประเทศดังกล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษามัธยมศึกษาสายสามัญน้อยมาก ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าเรื่องที่ได้ศึกษาเป็นเรื่องเกี่ยวกับระดับการรู้หนังสือของนักศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา การติดตามผลนักศึกษาในด้านการเรียน การเตรียมตัวเข้าทำงาน การยกระดับความถนัดความสามารถและความก้าวหน้าในอาชีพการงาน ศึกษาเกี่ยวกับเหตุผลส่วนตัวของนักศึกษาที่เข้าศึกษาในโปรแกรมการศึกษามัธยมศึกษา ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเข้าศึกษาต่อในโปรแกรมการศึกษามัธยมศึกษา และศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงความต้องการของนักศึกษามัธยมศึกษาที่มีต่อการบริการและโปรแกรมด้านการศึกษา ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยปัญหาและความต้องการของนักศึกษามัธยมศึกษาสายสามัญต่อไป